

Bibliografski opis

SOPHOCLES

Sophoclis Ajax flagellifer, et Antigone, eiusdem Electra / Georgio Rotallero interprete.
- Lugduni : apud Seb. Gryphium, 1550. - 234 str. ; 8°

Sorodni elektronski vir:

<http://www2.arnes.si/~kppomm/cinquecento/sophocles.pdf>. - Signature: a-p⁸. - Vsebuje: Ajax flagellifer ; Antigone ; Electra. - Na nasl. strani suhi žig: Municipio di Pirano: POMPI. – Na prednji platnici žig: Biblioteca civica Pirano: POMPI

Prstni odtis (po fei): erem t?o, o.t, InCe 3 1550: POMPI

871-2

Sign.: BC 1000396
COBISS.SI-ID 277236

Bibliografske opombe

avtor Sofokles je ustvarjal v zlati dobi antike (v Periklejevi dobi), uvedel je tretjega igralca in stranske osebe, ki dobe realističen značaj, zmanjšal je vlogo zbora, v središče tragedije je postavil človeka, v katerem se zrcalijo vsa nasprotja in protislovja tega sveta - človek je nemočen, odvisen od usode, ki ji ne more ubežati - nasprotja med voljo in nemočjo pa so vzrok tragičnih razpletov.

založnik Sébastien Gryphius (1493-1556), humanistični tiskar in založnik, doma iz švabskega Reutlingena, sin tiskarja Michaela Greifa.¹ Sprva je delal v Benetkah, v Lyon pa ga je pred letom 1524 povabila združba knjigarjev (Compagnie des libraires). Leta 1528 začel tiskati knjige malega formata pretežno v latinščini z uporabo antikve in kurzive. Črke in okrasne lesoreze je uvažal iz Basla. Njegove izdaje antičnih avtorjev so po kakovosti bile primerljive z aldinskimi in Rabelais ga je izbral za sodelavca pri izdaji kritik Hipokrata in Galena.² Rabelais naj bi leta 1532, ko je v naglici pripravljal besedila za knjižni sejem, Gryphiusa pomiril, rekoč »Sedaj lahko ena napačno natisnjena beseda ubije na tisoče ljudi!«³ Kot korektorja je Gryphius leta 1534 zaposlil Étiennea Doleta (1509–46), lyonskega izobraženca, slikarja in tiskarja, ki je pisal razprave o francoski slovnici, poetiki, zgodovini vladarjev in Ciceru.⁴ Gryphius je bil najpomembnejši lyonski tiskar svojega časa. K svojim izdajam je napisal številna predgovore in posvetila. Po smrti septembra 1556 sta vdova Françoise Miraillet in sin Antoine Gryphius nadaljevala posel kot dediča (Héritiers de Sébastien Gryphius).

pojavnja se z imeni Sebastianus

motto Virtute duce, comite Fortuna (Če vodi krepost, spremlja sreča - misel iz nekega Cicerovega pisma konzulu Munaciju Planku)

signet Krilati lev (grifon) v značilnem francoskem slogu (simbol poguma, opreznosti in bliskovitosti, pa tudi slikovni simbol tiskarjevega priimka) z nogama drži temeljni kamen, poseben simbol Kristusa, na katerem je obešena krilata fortunina obla sveta. Nastopa v osmih od devetih različic Gryphiusovih signetov, ki kažejo na krščansko prepričanje tiskarja, da ga spremlja sreča.⁵ Legendarna žival najbrž izvira iz Indije, antični Grki pa so verjeli, da grifoni stražijo rudnike zlata v Skitiji. V heraldiki se pojavlja kot simbol povezave orlovih in levjih lastnosti: previdnost in pogum. Je pogost motiv v gotski sakralni umetnosti, saj v krščanstvu simbolizira dvojnost Kristusove osebe, božanskost (ptič) in človeškost (zver).⁶ Podoben signet je imelo več tiskarjev, tudi Agostino dalla Noce v Vicenzi (1587).⁷

Fizični opis

pisna podlaga ročno izdelan papir, debelejšje vodne črte pokončne, vodnega znaka ni (zaslediti)

¹ <http://www.probertencyclopaedia.com/CDB.HTM>

² <http://crusader.bac.edu/library/rarebooks/Erasmus.htm>

³ Eisenstein, E.: An unacknowledged revolution revisited, str. 95.

⁴ Na francosko renesanso je močno vplivalo delo, ki ga je leta 1538 tudi sam natisnil, Commentarii linguae Latinae, zaradi prevodov biblije v francoščino pa je postal slaven, poslovno uspešen, nato obsojen, zaprt in usmrčen. Njegova pesnitev o življenju v zaporu je Pekel Étiennea Doleta.

⁵ Jerele, I.: Tiskarski in založniški znaki 16. stoletja, f. 57. Avtorica sicer napačno umesti (tudi) Gryphiusa v Leyden.

⁶ Hall, J.: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, str. 104.

⁷ Ascarelli, F.: La tipografia cinquecentesca italiana, str. 225.

številčenje, signature, register, kustosi, živa pagina

paginacija v arabskih številkah se začne z naslovno stranjo

označbe snopičev snopiči označeni s črkami a-p, listi z arabskimi številkami 2-5, označenih je prvih pet listov snopiča

vrste snopičev kvaterniji

register ni

kustosi na vsaki strani

živa pagina na vseh straneh nad besedilom

okrasi, ilustracije, signet, zapis

vrsta pisave kurziva, antikva za povzetke posameznih dram

inicialke »govoreče«⁸ inicialke treh velikosti

potek besedila celostransko

okrasi nekateri deli besedila se klinasto zaključijo, slepi tisk na nepotiskanih delih listov

signet na naslovni strani, na zadnji strani podoba grifona

marginalije ni

rokopisne opombe ni

vezava

format 16,5 X 11,3 cm

vezice dve nepoudarjeni

material platnic in prevleka lepenka, prevlečena s pergamentom

kapital kapitala

hrbet cevast, šivan, pergament, z napisom Sophocles

ohranjenost

poškodbe na vezavi poškodbe zaradi bioloških škodljivcev – insektov in glodavcev, madeži zaradi vlage

poškodbe na knjižnem bloku poškodbe zaradi bioloških škodljivcev – insektov in glodavcev, madeži zaradi vlage

izvor na platnici žiga Biblioteca civica Pirano z oznakama G II. 19 in O 2/16, na naslovni in naslednji strani suhi žig Municipio di Pirano, na hrbtu nalepka Civica biblioteca Pirano z oznako O 2/16

signet na verso strani 6. lista snopiča p

⁸ Petrucci Nardelli, F.: La lettera e l'immagine.